

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**AUTORITETI I KONKURRENCËS
KOMISIONI I KONKURRENCËS**

V E N D I M

Nr. 481, datë 16/11/2017

“Për dhënien e disa rekomandimeve Entit Rregullator të Energjisë në lidhje me kushtet e licencës së aktivitetit të shpërndarjes së gazit natyror”

Komisioni i Konkurrencës, me pjesëmarrjen e:

Juliana	LATIFI	Kryetare
Eduard	YPI	Zv/Kryetar
Koço	BROKA	Anëtar
Iva	ZAJMI	Anëtar
Leida	MATJA	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 16.11.2017, shqyrtoi çështjen me:

Objekt: Vlerësimi i Vendimit të Bordit të Entit Rregullator të Energjisë Nr. 161, datë 12.10.2017 “Për fillimin e procedurave për miratimin e licencës për aktivitetin e shpërndarjes së gazit natyror” dhe draft-licencës përkatëse;

Baza ligjore: Neni 24, germa d) dhe f); neni 26; neni 69 dhe 70 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës” (i ndryshuar).

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të informacionit në lidhje me miratimin e licencës së aktivitetit të shpërndarjes së gazit natyror dhe draft-licencës përkatëse:

VËREN SE:

Enti Rregullator i Energjisë, me anë të shkresës Nr. 684 prot, datë 20.10.2017, ka dërguar për marrje mendimi Vendimin e Bordit të ERE-s Nr. 161, datë 12.10.2017, “Për fillimin e procedurave për miratimin e licencës për aktivitetin e shpërndarjes së gazit natyror”.

Vendimi i ERE-s është hartuar në mbështetje të nenit 16 të ligjit Nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”; seksionit II, neni 22, 23 të Ligjit Nr. 102/2015 “Për Sektorin e Gazit natyror” si dhe nenit 26 të “Rregullores për Organizimin, Funkcionimin dhe Procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE nr. 96, datë 17.06.2016.

Në draft – licencën e publikuar është përcaktuar se Enti Rregullator i Energjisë e jep Licencën e Shpërndarjes së Gazit Natyror, për kryerjen e aktivitetit të Shpërndarjes së Gazit Natyror në një zonë gjeografike të caktuar dhe një personi apo subjekti të caktuar. Licenca së bashku me kushtet e saj, do të ketë efekt për një periudhë 30 vjeçare.

Nga shqyrtimi dhe vlerësimi i draft-licencës së publikuar u konstatua se:

- Në parashikimet e pikës 4.6 të draft-licencës, ku përcaktohen investimet që do të kryejë i licencuari, nuk janë të qarta përgjegjësitë e të licencuarit në rast të mos përmbushjes së detyrimeve për kryerjen e investimeve të planifikuara për rrjetin e shpërndarjes. Realizimi i investimeve të planifikuara është një element shumë i rëndësishëm, që ndikon në cilësinë e shërbimit të shpërndarjes apo edhe në aksesin e përdoruesve të rrjetit, për tregun e gazit natyror. Nëse kapacitetet e rrjetit të shpërndarjes, impiantet e përpunimit, apo pikat lidhëse nuk do të përballojnë kërkesat e tregut sipas planifikimeve, atëherë mund të krijohen probleme dhe shqetësime për funksionimin e tregut, aktorëve të tregut, konkurrencën në treg, përfshirjen e kostove të investimeve të planifikuara në tarifën e shpërndarjes, etj.

Investimet në sistemin e shpërndarjes së gazit natyror, i cili supozohet të jetë një operator i vetëm në një zonë gjeografike të caktuar, kanë ndikim të drejtpërdrejtë në zhvillimin e sistemit të shpërndarjes dhe të tregut të gazit natyror, megjithëse modeli i tregut të gazit natyror ende nuk është miratuar.

Në draft-licencë nuk është parashikuar raportimi nga i licencuari dhe monitorimi periodik nga ERE, për realizimin e investimeve të planifikuara dhe të miratuara.

- Në parashikimet e pikës 4.10 përcaktohet ndër të tjera se “.....në qoftë se i Licencuari është një kompani vertikalisht e integruar në sektorin e gazit natyror, ai do t’i ndajë llogaritë e tij financiare sipas aktiviteteve të prodhimit, Transmetimit, Shpërndarjes, operimit në hapësirat e depozitimit të gazit natyror, Tregtimit, Furnizimit dhe operimit në impiantet e GNL-së; në mënyrë të tillë që të provojë në mënyrë të besueshme pranë ERE-s dhe çdo autoriteti tjetër, të ngarkuar me ligj, se nuk ka ndër-subvencionime, nuk çenohet konkurrenca dhe nuk ka diskriminim”. Por, për kompanitë vertikalisht të integruara, duhet të merren në konsideratë gjithë parashikimet e nenit 51 të ligjit Nr. 102/2015 “*Për Sektorin e Gazit Natyror*” si edhe parashikimet e nenit 26 “*Unbundling of distribution system operators*” të direktivës 73/2009/EC të datës 13.07.2009 “*Lidhur me rregullat e përbashkëta për tregun e brendshëm të gazit natyror*”.
- Në draft-licencën e paraqitur nuk është parashikuar detyrimi i të licencuarit për të publikuar të dhënat e rrjetit të shpërndarjes për përdoruesit e tregut, të cilat japin informacione të vlefshme për operatorët e tregut dhe përdoruesit e rrjetit të shpërndarjes, në tregun e gazit natyror, të tilla si kapacitetet e rrjetit të shpërndarjes në zonën përkatëse, hapësirat e depozitimit, të përpunimit, pikat lidhëse me rrjetin e transmetimit, pikat hyrëse dhe dalëse në rrjet dhe çdo informacion tjetër për tregun.

Përveç sa më sipër, edhe modeli i tregut të gazit natyror ende nuk është miratuar dhe tregu i gazit natyror është në fazat fillestare të zhvillimit të tij.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenet: 24, germa d) e f); 69 dhe 70 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës” (të ndryshuar), me propozim të Sekretariatit,

V E N D O S I :

- I. T’i rekomandojë Entit Rregullator të Energjisë:
 - a) Në draft-licencën e operatorit të shpërndarjes së Gazit Natyror të parashikohet raportimi i vazhdueshëm nga ana e të licencuarit dhe monitorimi i vazhdueshëm mbi realizimin e investimeve të planifikuara duke parashikuar sanksione në rast mosrealizimi.
 - b) Në parashikimet e pikës 4.10 të draft-licencës, lidhur me kompanitë vertikalisht të integruara, të përfshihen në draft – licencë të gjithë parashikimet ligjore të nenit 51 të ligjit Nr. 102/2015 “Për Sektorin e Gazit Natyror”, si edhe parashikimet e nenit 26 “Unbundling of distribution system operators” të direktivës 73/2009/EC, datë 13.07.2009 “Lidhur me rregullat e përbashkëta për tregun e brendshëm të gazit natyror”.
 - c) Të përcaktohet në draft licencë, detyrimi i Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes së gazit natyror, që të publikojë të gjithë të dhënat lidhur me tregun e shpërndarjes, të cilat ndihmojnë operatorët e tregut dhe përdoruesit e rrjetit, për të patur gjithë informacionin e nevojshëm për rrjetin e shpërndarjes në tregun e gazit natyror.
- II. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për njoftimin dhe zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS